

САДРЖАЈ

УВОДНА РЕЧ

6

ПЛЕНАРНО ИЗЛАГАЊЕ

Срђан СТАРЧЕВИЋ

ВОЈНИК И ДРЖАВА У 21. ВЕКУ – ИЗАЗОВИ ОФИЦИРСКЕ ПРОФЕСИЈЕ

8

ПРВИ ПАНЕЛ – Како боље разумети војну професију

Драган СТАНАР

ВОЈНА ПРОФЕСИЈА У XXI ВЕКУ: УНИВЕРЗАЛНЕ ПРЕТПОСТАВКЕ У
НАЦИОНАЛНОМ КОНТЕКСТУ

10

Анђелија БУКИЋ

ДЕФИНИСАЊЕ ВОЈНЕ ПРОФЕСИЈЕ – ОД КЛАСИКА ДО САВРЕМЕНИХ
ТРЕНДОВА

11

Милан МИЉКОВИЋ и Анита ПЕШИЋ

АКТУЕЛНОСТ СТАВОВА ЖИВОЛИНА МИШИЋА О ВОЈНОЈ ПРОФЕСИЈИ

12

Михајло КОПАЊА

ОФИЦИРСКИ ПОЗИВ У ДОБА ГЛОБАЛНОГ ПРЕВИРАЊА: ПРЕДНОСТ
ИЗУЧАВАЊА МЕЂУНАРОДНЕ БЕЗБЕДНОСТИ НА ВОЈНИМ ШКОЛАМА

13

Слободан М. РАДОЈЕВИЋ

ИЗАЗОВИ РАЗВОЈА ВОЈНИХ НАУКА У XXI ВЕКУ И ВОЈНА ПРОФЕСИЈА

14

Јованка ШАРАНОВИЋ

ВОЈНА ПРОФЕСИЈА КРОЗ ПРИЗМУ ФУНКЦИОНИСАЊА РОДНО
МЕШОВИТИХ САСТАВА – ИСКУСТВО ВОЈСКЕ СРБИЈЕ

15

Марија ВУКАДИНОВИЋ

ДРУГО ЛИЦЕ ВОЈНЕ ПРОФЕСИЈЕ – АНГАЖОВАЊЕ ВОЈСКЕ СРБИЈЕ У
МИРУ И КРИЗНИМ СИТУАЦИЈАМА

16

ДРУГИ ПАНЕЛ – Питање кадра и неки од фактора који обликују војну професију

Небојша ВУКОВИЋ

У ПОТРАЗИ ЗА (НЕ)ПРОФЕСИОНАЛНИМ ВОЈНИКОМ – РАЗМИШЉАЊА
О МОДЕЛИМА ОДБРАНЕ И ПОПУНЕ ОРУЖАНИХ СНАГА 18

Милан С. МИЛУТИНОВИЋ

ОПАДАЊЕ ИНТЕРЕСОВАЊА ЗА ВОЈНУ ПРОФЕСИЈУ: СТРАТЕШКИ
ИЗАЗОВИ ЗА ЕВРОПУ И ИМПЛИКАЦИЈЕ ПО ОДБРАМБЕНЕ ИНТЕРЕСЕ
СРБИЈЕ 19

Немања СМАЈОВИЋ

ДА ЛИ ЛИЧНИ ДОХОДАК ПРОФЕСИОНАЛНИХ ВОЈНИХ ЛИЦА МОЖЕ
БИТИ ПРЕПОРУКА ЗА ИЗБОР ВОЈНЕ ПРОФЕСИЈЕ 20

Драшко ЖИВКОВИЋ и Предрог РАДОЈЕВИЋ

ВОЈНА ПРОФЕСИЈА У САВРЕМЕНОЈ СРБИЈИ ИЗМЕЂУ ПОЗИВА И
ЗАНИМАЊА 21

Милош Р. МИЛЕНКОВИЋ

ИЗАЗОВИ АЛТЕРНАТИВНИХ НАЧИНА ПОПУНЕ ОФИЦИРСКИМ
КАДРОМ 22

Дејан ВУЛЕТИЋ

ПРИМЕНА ВЕШТАЧКЕ ИНТЕЛИГЕНЦИЈЕ У ВОЈСЦИ – НОВА ПОТРЕБА
ЗА ПРИЛАГОЂАВАЊЕМ 23

Урош МИЉКОВИЋ

ПСИХОЛОШКИ МЕХАНИЗМИ ЗАШТИТЕ ОД ДЕЗИНФОРМАЦИЈА У
ВОЈНОМ КОНТЕКСТУ 24

ПРИМЕНА ВЕШТАЧКЕ ИНТЕЛИГЕНЦИЈЕ У ВОЈСЦИ – НОВА ПОТРЕБА ЗА ПРИЛАГОЂАВАЊЕМ

*Дејан ВУЛЕТИЋ**

Институт за стратегијска истраживања, Универзитет одбране у Београду

Сажетак

Вештачка интелигенција (AI) све више постаје саставни део савремених војних система, уводећи револуционарне промене у начине на које се планирају и спроводе војне операције. Њена примена омогућава напреднију обраду и анализу обавештајних података, аутономно доношење одлука у реалном времену, као и унапређену комуникацију између различитих компоненти оружаних снага. Циљ овог рада је да пружи детаљну анализу улоге вештачке интелигенције у модерним војним структурама, уз разматрање најновијих технолошких и безбедносних трендова, као и да укаже на потребу припадника војне професије за прилагођавањем новим трендовима. Брзина усвајања нових знања и примене савремених технологија заснованих на вештачкој интелигенцији одређиваће успех у оружаним сукобима.

Рад обухвата кључне области примене AI у војсци, укључујући аутономне борбене и извиђачке системе, обавештајно-аналитичке алате, логистичку подршку и сајбер ратовање. Посебан фокус стављен је на етичке и правне дилеме које проистичу из делегирања критичних одлука машинама, као и на друштвене последице милитаризације напредних технологија. Поред техничких предности, истражују се и бројни изазови, као што су безбедност система, могућност злоупотребе, као и питање одговорности у случају грешака или инцидента. Посебна пажња посвећена је улози човека у систему који све више зависи од аутономних технологија, са акцентом на неопходност и контроле у процесу доношења одлука. У завршном делу рада анализирају се глобални трендови и перспективе развоја AI у војним оквирима, уз посебан нагласак на значај међународне сарадње, регулативе и транспарентности. Рад такође указује на могуће правце будућих истраживања усмерених ка одговорној и одрживој интеграцији AI у војне системе, уз уравнотежен приступ између технолошког напретка и етичких односно правних норми. Циљ је да се подстакне шире разумевање комплексних односа између технолошког напретка, војних стратегија и очувања међународне безбедности у све комплекснијем геополитичком окружењу.

Кључне речи: вештачка интелигенција, војска, аутономски системи, обавештајни рад, логистика одбране, сајбер ратовање, војна професија.

* dejan.vuletic@mod.gov.rs, ORCID <https://orcid.org/0000-0001-9496-2259>